

Magyarország Alkotmánybírósága

Budapest
Donáti u 35
1051

Tisztelt Alkotmánybíróság!

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/1112-2/2016
Érkezett:	2016 AUG 03.
Példány:	1
Melléklet:	db
Kezelőiroda:	1

IV/1212-1/2016

Fenti számú felhívása kapcsán csatolom a dőlt betűkkel szedett kiegészítést egybefoglalva az indítvánnyal

Alulírott [redacted] volt felperesek az Alaptörvény 24.cikk.2.bek.) d.) pontja és a 2011.évi CLI Tv 27.§.a-b.) pontjai alapján

alkotmányjogi panasszal

élünk,

a Bp.i II-I II. Ker. Bíróság 19.P.II24.113/2014/3. sz. a Fővárosi Törvényszék 56.Pf.630746/2015/4 továbbá a Kúria Pfv. III. 21.611/20152 – kézbesítve : 2016.06.03-án kapcsán, mert az Alaptörvényben biztosított jogunknak a sérelme következett be: A jogorvoslati lehetőségek ki lettek merítve.

Indítványozzuk a fenti számú sz határozatok megsemmisítését a 2011.évi CLI Tv 43.§.(1.) és (4.) bekezdése alapján

Személyes adataink nyilvánosságra hozatalához nem járulunk hozzá

A 2011. évi CLI Tv. 52.§ (1a.)

a.)pontja alapján indítványunkban hivatkozunk az

Alaptörvény V.Cikk: Mindenkinnek joga van törvényben meghatározottak szerint ...illetve a tulajdona ellen intézett vagy ezeket közvetlenül fenyegető jogtalan támadás elhárításához

Alaptörvény XIII.Cikk (2.) bekezdés. Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből törvényben meghatározott esetekben és módon teljes és feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet

Alaptörvény XXVIII. Cikk (1.) bek mindenkinnek joga van-... valamely perben jogait és kötelezettségeit...a bíróság tisztessége eljárásban bírálja el.

Alaptörvény XXVIII. Cikk (7.) bek Mindenkinnek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági döntés ellen, amely jogát vagy jogos érdekét sérti

1.b.)

b.) Az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényege:

Az indítványozók fenti cím alatti ingatlana közelében lett kibővíve az M6-os autópálya nyomvonala, azt közelebb hozva az ingatlanhoz

Az ingatlan tulajdonosok a forgalom, zaj, por hatás emelkedése miatt az ingatlan értékcsökkenése miatt kártérítési bírásig eljárást kezdeményeztek.

Az előzményi bírósági eljárásban a kirendelt ingatlanforgalmi szakértő az ingatlan érték csökkenési összegét 13.760.000.-Ft-ban jelölték meg, mint a tulajdon korlátzásnak bírtoklás-használat korlátozása, mértékét

Amelyből az indítványozók az előzményi 19.P.II.25.057/2009 sz eljárásban összesen 4.900.000.-Ft-ot érvényesítettek, azaz további kárösszeg 8.860.000.-Ft abban az eljárásban nem került érvényesítésre

Az indítványozók a jelen ügy tárgyát képező bírósági eljárásban új keresetet nyújtottak be a korábbiakban nem igényelt, de szakértő által megállapított „bruttó” kártérítési összeg egy további része tekintetében

Az I.és II. fokú bíróság ítélt dolognak minősítve idézés kibocsátása nélkül elutasította a keresetet,

nem adva indokát, hogy miért tekintette ítélt dolognak az új keresetet akkor, amikor, az új kereset nem ugyanazon tényalapon lett benyújtva. A korábbi eljárásban ugyanis nem történt döntés a szakvélemény szerinti forgalmi értékcsökkenés-kár, új keresetben követelt része tekintetében

A Kúria ugyancsak hivatalból, azaz érdemi vizsgálat nélkül elutasította a felülvizsgálati kérelmet, azzal, hogy a követelés 3.Mió Ft alatti, így nincs helye felülvizsgálati kérelem benyújtásának. Ezzel szemben a Pp. az idézés kibocsátása nélküli elutasítások tekintetében a felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálásához nem állít fel értékhatár minimumot.

1.b.)

c.) Az Alkotmánybíróság által vizsgálandó jogszabályi rendelkezés, bírói döntés

A Bp.i II-III. Ker. Bíróság 19:P.II.24.113/2014/3 a Fővárosi Törvényszék 56.Pf 630.746/2015/4. sz ítélete és a Kúria Pfv.III.21.611/2015/2sz határozatai alkotmány ellenessége vizsgálata és azok megsemmisítése

e.) Indokolás, hogy a felhívott bírói döntések miért ellentétesek a felhívott Alaptörvényi rendelkezésekkel:

Az Alaptörvény V.Cikk

Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése kimondja, hogy mindenkinek joga van a tulajdonhoz. A tulajdon jogi fogalmát és tartalmát általában nem közvetlenül az Alaptörvény, hanem a más jogi normák határozzák meg. Az Alaptörvény által védett jogok körét és tartalmát ugyanakkor az Alaptörvény alapján kell megállapítani. Ez az ellentmondás nehézséget jelent a tulajdonként védett jogosítványok meghatározásakor. Az ellentmondás úgy oldható fel, hogy az Alaptörvény tulajdonhoz való alapjogként a jogszabályok által meghatározott tartalommal elismert, konkrét időpontban fennálló konkrét jogosítványokat védi: a törvényhozás a tulajdonhoz való alapvető jog alapján általában köteles tiszteletben tartani azokat a jogosultságokat, amelyek az alkotmányos értelemben vett tulajdonhoz való alapvető jog összetevői

A régi és az új Ptk tulajdonvédelmi szabályai többek között a szerződésen kívül az ingatlan tulajdonjogban okozott kár megállapításának feltételeiben és a kár megtérítésében nyilvánul meg.

A tulajdonhoz való jog - azon belül a tulajdonjog részjogosítványainak - korlátozása akkor alkotmányellenes, ha az elkerülhetetlen, tehát kényszerítő ok nélkül történik, továbbá, ha a korlátozás súlya a korlátozással elérni kívánt célhoz képest aránytalan. Az állam egyfelől - az alkotmányos kivételek lehetőségétől eltekintve - köteles tartózkodni a magán- vagy jogi személyek tulajdonosi szférájába való behatolástól, másfelől köteles megteremteni azt a jogi

környezetet, azt az intézményi garanciát, amely a tulajdonhoz való jogot diszkrimináció nélkül működőképessé teszi. {3009/2012. (VI. 21.) AB határozat, Indokolás [50]}

Jelen ügyben az M/6/-os autópálya érintett szakasza megépítése a közúti járműforgalom megemelkedése, a nagyobb forgalomhoz köthető és a korábbihoz viszonyított súlyos környezetterhelés alkotmányellenesen támadta a tulajdonjogot, mert a tulajdonost az ingatlan korábbi környezetéhez képest-csendes kertvárosias jelleg- jelenösen megváltozott módon zavarta és zavarja a birtoklásban és egyben az ingatlan használatában, többek között azzal, hogy az ingatlan beépítetlenrészén történő tartózkodás a korábbi állapotokkal szemben a zaj és levegőszennyezés miatt szinte lehetetlen

A tulajdonba történő beavatkozás nem volt elkerülhetetlen, mert az útépités jelenlegi technikai lehetőségei lehetővé teszik a hasonló jellegű beavatkozás elkerülését-pl. a sűrűn lakott városrészeket keresztül alagútban történő nyomvonal vezetéssel, vagy a felszíni nyomvonal mellé és fölé helyezett alagútszerű zajvédő fal rendszerrel.

Az Alkotmánybíróság korábbi döntéseiben arra is felhívta a figyelmet, hogy a tulajdonjog (és részjogosítványai) korlátozásának alkotmányosan elfogadható indoka lehet a korlátozás közérdekűsége. A közérdek és a tulajdonkorlátozás arányossága vizsgálatánál pedig az Alkotmánybíróság határozza meg azokat az ismérveket, amelyek a beavatkozás arányosságát eldöntik. [64/1993. (XII. 22.) AB határozat, ABh 1992, 382.]” (ABh 1996, 796.)

A közérdekű tulajdonkorlátozás arányosságát vizsgálva az Alkotmánybíróság a régi Ptk. rendelkezéseit vette figyelembe. A régi Ptk. 100. §-a értelmében „a tulajdonos a dolog használata során köteles tartózkodni minden olyan magatartástól, amellyel másokat, különösen szomszédjait szükségtelenül zavarná, vagy amellyel jogaik gyakorlását veszélyeztetné.” Ezt a rendelkezést a szomszédjog általános szabályának is szokás nevezni.

Az arányosság vizsgálatakor az Alkotmánybíróság tekintettel volt arra is, hogy az Alaptörvény a tulajdonjog védelmére vonatkozó rendelkezést követően, a XIII. cikk (1) bekezdés második mondatában kimondja azt is, hogy „[a] tulajdon társadalmi felelősséggel jár.” Ez a rendelkezés különösen a közérdekből történő tulajdonkorlátozásokat, a korábbiakhoz képest szélesebb körben megvalósuló korlátozás-tűrési eseteket alapozhatja meg.

Jelen esetben a korlátozást a technikai fejlődés, konkrétan a helyi és körzeti televíziók digitális átállásának

a kényszere, illetve a mobiltelefon-használat széleskörű elterjedése váltotta ki. Ugyanakkor az Alkotmánybíróság rámutat arra is, hogy az Alaptörvény társadalmi felelősséget megállapító mondata az átjátszó antennák telepítőire és működtetőire is vonatkozik. tőlük – mint nyereségorientált gazdálkodó szervezetektől – mindenképpen elvárható, hogy a kivétel nélkül, minden egyes telepítéssel szükségképpen együtt járó zavarás, – amennyiben az szomszédjog-sértésnek minősül – káros következményeit méltányos módon enyhítsék az érintettek számára.

A tulajdonkorlátozás alkotmányosságát tehát akként lehet megítélni, hogy egyrészt közérdeket szolgál-e (ez alapján szükséges-e a korlátozás), másrészt, hogy a korlátozás arányos-e (azaz adott esetben érvényesül-e az értékgarancia.).

A kisajátítással megsérült a tulajdonelvonás alkotmányos garanciája a szükségesség és az értékarányosság elve.

Jelen esetben a szükségesség a közérdekűség az autópálya építés közérdekűsége, amely nem vitatható. Ezzel áll szemben az értékarányosság elve, mint alkotmányos egyensúly. Ez az egyensúly jelen esetben nem valósul meg így sérül azaz alkotmányos alapelv, hogy tulajdonelvonás esetén értékarányos kártalanítást kapjanak a tulajdonosok. Jelen esetben az értékegyensúly az ügyben eljáró igazságügyi ingatlanforgalmi szakértő szakvéleményében van lefektetve. Annak figyelembevétele elmaradása alkotmányos jogot sért.

Az indítványozók alkotmányos joga azzal sérült, hogy a szükségesség tényét nem vitatva- az autópálya építés közérdek-a tulajdonjog egy részjogosítványának elvonásával - használhatóság jelentős csökkenésé- nem áll egyensúlyi arányban az értékarányosság elve, mert a bíróság a tulajdonelvonás teljes kompenzációját döntésében nem biztosította

Jelen ügyben a korlátozás súlya az elérni célhoz képest aránytalan-így alkotmányellenes- mivel a szakvélemény szerint az ingatlan értékcsökkenésben kifejezett használhatósága olyan mértékben csökkent, amely azt szinte eladhatatlanná teszi

Az arányos kompenzáció-amely a szakvéleményben megállapított teljes összeg, de legalábbis az indítványozók által jelen alapeljárásban igényelt további kompenzáció-elmaradása sérti a felhívott szükségesség- arányosság alkotmányos alapelvét

Az Alaptörvény XIII.Cikk.(2.) bekezdésében foglalt alkotmányos alapelv az azonnali és teljes kártalanítás elve azért sérült, mert

Az Alkotmánybíróság erre vonatkozóan a 20/2014. (VII. 3.) AB határozatában megerősítette az Alkotmánybíróság több mint két évtizedes egyöntetű gyakorlatát, mely szerint „[a]z alkotmányi tulajdonvédelem köre és módja nem szükségképpen követi a polgári jogi fogalmakat. A szükséges és arányos korlátozásnak, illetve a tulajdonjog lényeges tartalmának ugyanis nincs polgári jogi megfelelője. A tulajdonjog részjogosítványai [...] nem azonosíthatók a tulajdonhoz való jog alkotmányi védelmet élvező lényeges tartalmával. [...] Az alapjogként védett tulajdon tartalmát a mindenkor (alkotmányos) közjogi és magánjogi korlátokkal együtt kell érteni.

Az alkotmányos tulajdonvédelem terjedelme mindig konkrét; függ a tulajdon alanyától, tárgyától és funkciójától, illetve a korlátozás módjától is. A másik oldalról nézve: ugyanezen szempontoktól függően az adott fajta közhatalmi beavatkozás alkotmányos lehetősége a tulajdonjogba más és más.« [64/1993. (XII. 22.) AB határozat, AB{20/2014. (VII. 3.) AB határozat alábbi megállapításait – megerősítette arra vonatkozó korábbi következetes gyakorlatát is, hogy „a kisajátítás a tulajdon közjogi megterhelésének az a szélső esete, amikor a teherviselés alkotmányossága elismerésre kerül, és emellett legfeljebb az állaggarancia értékgaranciával való helyettesítésére kerül sor, valamint hogy az állagelvonás ellen az Alkotmány nem ad feltétlen védelmet. A tulajdonhoz való alkotmányos jog védelme kapcsán ezért az a kérdés, milyen esetekben kell a tulajdonosnak a közhatalmi korlátozást minden ellenszolgáltatás nélkül eltűrnie, illetve mikor tarthat igényt kártalanításra tulajdonosi jogai korlátozásáért. .

Az Alkotmánybíróság a 20/2014. (VII. 3.) AB határozatában (Indokolás [154]) ismételten hangsúlyozta – először a 64/1993. (XII. 22.) AB határozatában (AB h 1993, 373, 381–382.) kifejtett – azon következetes álláspontját, hogy „[A]z alapjogi tulajdonvédelem sajátosságai miatt az állami beavatkozás alkotmányossága megítélésének súlypontja, az alkotmánybírósági értékelés voltaképpen tere a cél és az eszköz, a közérdek és a tulajdonkorlátozás arányosságának megítélése lett. Az alapjog-korlátozás szükségessége, illetve elkerülhetetlensége vizsgálatánál itt eleve figyelembe kell venni, hogy az Alkotmány 13.

§ (2) bekezdése a kisajátításhoz csupán a közérdeket kívánja meg, azaz, ha az értékgarancia érvényesül, ennél szigorúbb szükségesség nem alkotmányos követelmény.”

A 20/2014. (VII. 3.) AB határozat (Indokolás [154]) megerősítette azt is, hogy „»[A] törvénnyel érvényesített közérdek alkotmánybírói vizsgálata ezért nem a törvényhozó választásának feltétlen szükségességére irányul, hanem – még ha formálisan nem is a közérdek fennállására irányul, hanem a szükségesség-arányosság ismérveit alkalmazza – arra kell szorítkoznia, indokolt-e a közérdekre hivatkozás, illetve, hogy a közérdekű megoldás nem sért-e önmagában is valamely más alkotmányos jogot [...]. A közérdek és a tulajdonkorlátozás arányossága vizsgálatánál viszont az Alkotmánybíróság általában is meghatározhatja azokat az ismérveket, amelyek a beavatkozás alkotmányosságát eldöntik. Ezzel ellen súlyozhatja azt a kényszerű veszteséget, amelyet a jogbiztonság közérdek szükségességének korlátozott felülvizsgálata miatt szenved.

Más esetekben a tulajdonkorlátozás arányosságához szükséges lehet a kártalanítás.« (ABh 1993, 373, 381–382.)”. érvényesítése mellett – akár a tulajdon teljes elvonása is alkotmányos lehet

Az Alkotmánybíróság jelenlegi gyakorlata a tulajdon jog állam általi korlátozásának három csoportját különíti el: a legsúlyosabb állami beavatkozásként tekinti a tulajdon elvételét (államosítás, kisajátítás), mely a tulajdon minden részjogosítványát teljes egészében megszünteti.

A második csoporthoz tartoznak a tulajdon használatát szabályozó rendelkezések (tipikusan pl. építési előírások), illetve a tulajdont terhelő közterhek (pl. adók) fizetésére vonatkozó szabályok.

E két klasszikus csoport mellett a harmadik csoportot azok az állami beavatkozások alkotják, amelyek nem sorolhatók az előző két csoportba, és jellemzőjük, hogy a tulajdonos dologhoz fűződő jogosítványait nem szüntetik meg teljes egészében, de mégis lényeges – akár a kisajátításhoz mérhető – módon érintik a tulajdon tárgyát, korlátozzák a tulajdonos jogait {lásd: 20/2014. (VII. 3.) AB határozat, Indokolás [157]}. VI.[38]

a bírósági döntések megsértették az értékazonosság elvét, mivel a tulajdon részjogosítványának – az ingatlan használatának birtokának korlátozása ellenértékéként a szakvélemények alapján megállapított teljes kompenzációs ellenérték megállapítása hiányában megsértették a tulajdonhoz való jogát a felpereseknek. A helyett annak csupán csak egy részét állapították meg.

A bírósági döntések így alkotmányos indok nélkül korlátozták a tulajdonosokat alkotmányos jogaik gyakorlásában, azaz az arányos azonnali és teljes kártalanításhoz való jutás megakadályozása tekintetében

Alaptörvény XXVIII. Cikk (1.) bek mindenkinek joga van-... valamely perben jogait és kötelezettségeit... a bíróság tisztességes eljárásban bírálja el.

Hatékony bírósági jogvédelem hiánya:

Az Alkotmánybíróság a tisztességes eljáráshoz való jog lényegéről kialakított álláspontját elvi jelentőséggel a 6/1998. (III. 11.) AB határozatban foglalta össze. Az itt megfogalmazott megállapításokat az Alkotmánybíróság utóbb több döntésében [5/1999. (III. 31.) AB határozat, ABh 1999, 75.; 14/2002. (III. 20.) AB határozat, ABh 2002, 101, 108.; 15/2002. (III. 29.) AB határozat, ABh 2002, 116, 118–120.; 35/2002. (VII. 19.) AB határozat, ABh 2002, 199, 211.; 34/2014. (XI. 14.) AB határozat; 8/2015. (IV. 17.) AB határozat] is megerősítette és gyakorlattá formálta. A ki munkált alkotmányos mérce értelmében a tisztességes eljárás (fair trial) követelménye az eljárásjogi garanciák érvényesülését is felöleli, és egy olyan minőséget jelent, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembe vételével lehet csupán megítélni. Ebből következően egyes részletszabályok hiánya miatt éppúgy, mint valamennyi részletszabály megalkotásának dacára lehet egy eljárás méltánytalan, igazságtalan vagy nem tisztességes. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a tisztességes eljáráshoz való jog magában foglalja az alkotmányszövegben kifejezetten nem nevesített bírósághoz való jog valamennyi feltételét is. Az Alkotmánybíróság értelmezésében tehát a tisztességes eljáráshoz fűződő jog körébe tartozik a hatékony bírói jogvédelem követelménye, amely szerint a jogi szabályozással szemben alkotmányos igény, hogy a perbe vitt jogokról a bíróság érdemben dönthessen. Önmagában a bírói út igénybevételének formális biztosítása ugyanis nem elegendő az eljárási garanciák teljesedéséhez, hiszen az alkotmányos szabályban előírt garanciák éppen azt a célt szolgálják, hogy azok megtartásával a bíróság a véglegesség igényével hozhasson érdemi döntést.

A tisztességes eljárás követelménye tehát magában foglalja a hatékony bírói jogvédelem igényét is. A tisztességes eljárás alkotmányos követelményrendszerét kielégítő hatékony bírói jogvédelem pedig attól függ, hogy az eljárási szabályok értelmében a bíróság mit vizsgálhat felül.

Az érintett bírósági határozatok csak formálisan tettek eleget a hatékony bírósági jogvédelem alkotmányos elvének, mert nem vizsgálták azon körülményt, hogy az ítélt dolog jogelv vonatkozásban a korábbi eljáráshoz képest volt-e eltérés az új eljárásban.

Az ítélt dolog jogelv tekintetében azonos felek között azonos jogi és ténybeli alapok esetében állapítható meg az. Ezzel szemben az új eljárásban azonos felek, azonos jogalapok, de eltérő ténybeli alapokról van szó. A Kúria több korábban beidézett ítélete is alátámasztja ezt.

Olyan, az ügy eldöntése szempontjából releváns tényezőt hagyott figyelmen kívül a Bíróság, amely tény önmagában a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét okozza,

Indokolt bírói döntéshez való jog:

Az Alkotmánybíróság a 7/2013. (III. 1.) AB határozata: bontotta ki az indokolt bírói döntéshez való jogot a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogból. Az Alkotmánybíróság szerint: „az Alap törvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rejlő indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. Az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti. A tisztességes eljárásból fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata. Az eljárási törvény rendelkezéseire is

figyelemmel, a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon. Ennek megítéléséhez az Alkotmánybíróság vizsgálja a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket

Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint „az Alaptörvény XXVIII. Cikk (1) bekezdésében rejlő indoklási kötelezettség alkotmányos követelménye a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. [...] Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon.

A megsemmisíteni indítványozott határozatok megsértették a Pp. 22o. § (1.) d.) pont második fordulatát, illetve a XXVIII.Cikk.(1.) bekezdését, mert nem adták alkotmányos magyarázatát annak, hogy miért hagyták figyelmen kívül az irányadó jogszabály rendelkezéseit az ítélt dolog jogelv tekintetében, akkor, amikor az ítélt dolog jogelv egyik feltétele nem teljesült –nincs ugyanazon tényállás-

Az Alaptörvény XXVIII.Cikk. (7.) bekezdése szerint..Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági...döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti. Érvelés a XXVIII.Cikk (1.) bek.-hez fűzött fenti indokolás szerint

1b.)

f.) Határozott döntési kérelem:

Indítványozzuk a Bp.i II-III. Ker. Bír. 19.P.II.24.113/2014/3 sz, a Fővárosi Törvényszék 56.Pf.630.746/2015/4 sz., továbbá a Kúria Pfv.III.21.611/2015/2 sz határozatai alkotmányellenessége megállapítását és annak alapján azok megsemmisítését

